

Energistyrelsen, ens@ens.dk
Journalnummer 2020-13820
Att. Mia Nordqvist Nielsen, mnn@ens.dk
og mela@ens.dk

Dok. ansvarlig: HMA
Sekretær:
Sagsnr: s2019-1227
Doknr: d2021-11872-4.0
21. maj 2021

Høringssvar Vejl Samfundsøk Analyser på energiområdet

iEnergi takker for muligheden for at afgive dette høringssvar. Vi har i særlig grad haft konverteringen af gaskunderne i tankerne i forbindelse med udarbejdelsen af høringssvaret. Konverteringen af de ca. 400.000 gaskunder vil koste det danske samfund ca. 40 mia. kr. Arbejdet med projektforslag skal ses i dette lys – hvordan sikrer vi, at vi bruger 40 mia. kr., så vi i 2030 og senere tænker ”det kunne vi *ikke* have gjort bedre”.

Det er svært – det ved alle bestyrelser i store organisationer – og ikke mindre svært i en tid med store forandringer på kort tid. Teknologisk udvikling, fx elbiler, varmepumper og digital styring, der øger kapacitetsudnyttelsen og effektiviteten af mange aktiver, samt store politiske ændringer, fx ambitiøse bygningsreglementer, godtgørelse af elvarmeafgiften og dermed øget konkurrence fra eldrevne varmeløsninger. ”Disruption” afleder et stort behov for nye kompetencer, nye processer, nye ansvar, nye samarbejder og håndtering af nye balancer – forandringsledelse. Det er efter iEnergis opfattelse i dette lys vejledningen skal ses.

Det er kommunernes, byrådenes, ansvar at sikre, at den garanti, de udsteder på vegne af deres skatteborgere til dækning for KommuneKredits lån til fx et fjernvarmeprojekt, udstedes på et gennearbejdet beslutningsgrundlag. I første omgang kan varmeprisen naturligvis hæves for de eksisterende fjernvarmekunder, hvis det svigter med nye kunder, men loftet må forventes at være prisen på en individuel løsning. Dette ansvar er endvidere blevet langt større med ophævelsen af tilslutningspligten, ændring af borgernes behov i takt med, at boligerne løbende forbedres og i takt med udviklingen af konkurrerende alternativer. Der ligger mange ubevidste valg og præferencer i organisationer – ubevidst videreførelse af det, der plejer at være fornuftigt. Fx når en kommune i trekants-området forudbetaler fjernvarmetilslutningen på grunde, den sætter til salg. Det var sikkert en fornuftig byggemodning for to år siden, men i dag bør valg af varmeløsning foretages af køberen. Således kræver det bevidste overvejelser, ny viden og nysgerrighed at lave gode beslutningsgrundlag, og det kræver mod, da forandringer rykker ved positioner og stiller spørgsmålstejn ved tidligere beslutninger og derfor skaber stor modstand hos nogle. Det er kommunernes ansvar at sikre dette, også selv om forslaget ikke er udarbejdet af kommunen selv, men af en af de potentielle, muligvis kommunalt ejede leverandører, da det er de eksisterende varmekunder og skatteborgerne, der garanterer for gælden.

Med dette udgangspunkt har iEnergi følgende konkrete bemærkninger:

Teknologikatalogerne bør fremhæves, bl.a. i næstsidste afsnit under pkt. 1.1.

Formålet og ansvaret bør udbygges under pkt. 1.2, jf. ovenstående indledning.

Andre leverandører af varmeløsninger bør tilføjes i første afsnit under pkt. 2.1. - "...fx fjernvarmeselskaber, gasselskaber, *andre leverandører af varmeløsninger*, elnetselskaber, varmeproducenter," – således at listen afspejler de relevante aktører efter de seneste energiforlig. iEnergi er meget enig i det nedskrevne formål med denne brede og tidlige involvering "... forebygge klager og lange høringsprocesser." og man kunne tilføje "... samt hurtigt afprøve ideen og evt. omprioritere projektmidlerne til bedre projekter."

Korrekt varmebehov

Det er positivt, at vejledningen fastslår, at gasdata skal anvendes i konverteringsprojekter, i stedet for beregninger på usikre BBR-data. Datadrevne beslutningsgrundlag bør fremmes.

Den antagne udrulning har stor betydning for NPV og projektets risiko mm., og der bør derfor vises flere scenarier

Investeringsprofilerne er meget forskellige for kollektive og individuelle løsninger og dermed er både NPV og risikoprofilen alt andet lige meget forskellige. Den kollektive løsning må investere relativt meget tidligt for at kunne levere, mens der med individuelle løsninger investeres i takt med tilslutningen. Dette bør tydeliggøres både med eksempler i vejledningen og overfor byrådet i projektforslaget. Vi ved, at især gaskedlernes alder, tilgængelige alternativer samt tilskuddenes og håndværkerfradragets størrelse har stor betydning. Landsdækkende og evt. regionale erfaringer fra bl.a. bygningspuljen bør løbende bringes til anvendelse i projektforslagene, så de bliver så datadrevne som muligt.

Korrekt dimensionering af varmepumperne og korrekte priser

Energistyrelsen foreslår dette sikret ved at lægge opgaven hos installatørerne, jf. pkt. 3.2.1: *"Ved anvendelse af konkrete eller sammenlignelige tilbud skal der indhentes flere tilbud for at dokumentere, at de anvendte investeringsomkostninger mv. er repræsentative, og tilbuddene skal svare til de priser, som fremkommer ved en markedsafdækning. For individuelle varmepumper betyder dette, at tilbudsgiver fx selv foretager dimensioneringen, og at tilbuddet skal overholde gældende lovgivning, herunder DS 439 Norm for vandinstallationer og DS 469 Varme- og køleanlæg i bygninger."*

iEnergi finder forslaget bedre end den nuværende situation, hvor der vurderes at være dimensioneringsfejl i alle de 50-70 projektforslag, der allerede er behandlet. Men vi mener dog alligevel ikke, at det er den rigtige løsning. Konverteringsprojekterne omfatter flere hundrede huse – nogle flere tusinder – og det kan ikke forventes, at en installatør har grundlaget for med et tilbud (bindende eller ej) at give en værdi (dimensionering og pris), der er repræsentativ for så mange huse. Så selvom det kan lyde rigtigt at "spørge markedet" om både dimensionering og pris, så mener vi, at der er brug for flere data og regnestykker til at sikre et godt beslutningsgrundlag for så mange huse. Vi foreslår derfor, at man anvender gasforbrugsdata pr. ejendom og *dimensioneringsvejledningen i Videncenter for energibesparelser* i bygningers varmepumpeguide. Dimensioneringsvejledningen kan evt. forfines med brug af flere data, fx antal tilmeldte borgere på adressen og dermed forventet varmtvandsforbrug. Herefter kendes den samlede potentielle bestilling af de forskellige størrelser varmepumper.

Prisforespørgslen vedr. hundreder/tusinder af varmepumper bør herefter rettes til de store leverandører/installatører, ligesom Dansk Fjernvarme gjorde, da de ønskede at etablere en

varmepumpe-forretning. På tilsvarende vis ligger der også mængderabatter bag priserne på rør, units mm., der anvendes i fjernvarmeprojektet i projektforslaget.

Jf. indledning så er det især i forbindelse med dimensioneringen af individuelle varmepumper at efteruddannelses-/kommunikationsbehovet bliver meget tydeligt. Det vil derfor have meget stor værdi, at vejledningen indeholder en *regneregul for dimensionering*, så vi kan undgå flere fejlbehæftede beslutningsgrundlag. Dette vil også gøre det forholdsvis nemt for kommunerne at genbesøge de mange fejlbehæftede projektforslag for årets første måneder. *Vi vil på det kraftigste opfordre Energistyrelsen til at opfordre kommunerne til at genbesøge allerede behandlede projektforslag siden 1. januar 2021, når denne vejledning udsendes.*

Korrekte virkningsgrader

Vi har desværre set eksempler på, at der anvendes virkningsgrader for varmepumper fra ældre publikationer, der behandler atypiske installationer med henblik på at kortlægge forbedringspotentialer. iEnergi opfordrer til, at der anvendes tal fra det seneste teknologikatalog. Dette bør beskrives fx under pkt. 3.2 som et element i antagelse om elprisen/-omkostningen.

Der skal kun indregnes investering i forstærkning af elnettet, hvor det er relevant

Det skal således kun ske efter dialog med elnetselskabet, hvilket bør præciseres nederst side 21. Generelt forventes stigende kapacitetsudnyttelse i elnettet og *uændret eller lavere pris pr. transporteret kWh* i fremtidens elektrificerede samfund.

Jf. indledningen ser vi også et informationsefterslæb vedr. forstærkning af elnettet. Det er korrekt, at der skal investeres mere, men den transporterede mængde stiger endnu mere. Det er således ca. 10 gange billigere at forstærke elnet til både elbiler og opvarmning end at bygge nyt fjernvarmenet pr. kunde.

En nem og sikker sagsbehandling hos kommunen

Mange kommunale sagsbehandlere af projektforslag ser måske 1-2 projektforslag om året og har mange andre typer opgaver resten af året. Opgaven bliver ikke lettere af, at hver rådgiver opstiller projektforslaget på sin måde. Vi foreslår derfor, at der opstilles et standard-skema, der skal anvendes til alle projektforslag, så det er let at få et overblik over antagelser og resultater. Her skal det være let at se evt. afvigelser fra teknologikataloger, dimensioneringsregel og lign. referencer og læse baggrunden for den valgte afvigelse.

iEnergi finder denne vejledning meget central for en effektiv grøn omstilling af Danmark og står naturligvis til rådighed for det videre arbejde. Når vejledningen er færdiggjort, opfordrer vi til en fælles temadag om *Vejledningen til samfundsøkonomiske analyser*, for alle der arbejder med grøn opvarmning med præsentationer ved Energistyrelsen, KL, Evida, Dansk Fjernvarme og iEnergi.

Vi står naturligvis til rådighed for en uddybning af ovenstående.

Med venlig hilsen
Intelligent Energi

Henrik Martens

Helle Juhler-Verdoner